

KONEC ODPOSLECHŮ V ČESKU Poslanci rozhodli, že za zveřejnění policejních odposlechů v médiích bude následovat tvrdý trest – až pět let vězení. Zákon, který včera prošel ve Sněmovně a který je ojedinělý v Evropě, omezuje svobodu tisku. Kritizují ho i zahraniční média.

Přísně tajné! Mafie volá politikům

Langerův lobbing

Odposlechy ukázaly, že Ivan Langer jako místopředseda Sněmovny v roce 2000 lobbval za realitního magnáta Ludka Sekyru při ovládnutí IPS, tehdy největší stavební firmy v zemi.

Sekyra: „Kompenzace v hotovosti od Skansky by měly činit 24 milionů.“

Langer: „Jsem si myslel, že to bude tak 50 (milionů).“

Sekyra: „Ne, bude to ve dvou splátkách, k 30. 6. a 30. 11. tohoto roku. Mělo by to jít přes IPS, jsou tam na to nějaké sankce. Nějaké plus tam je, dalo by se z toho něco vygenerovat, ale není to na telefon.“

Langer: „Chtělo by to se sejít. Do telefonu bych to nerozebíral.“

TO UŽ SI NEPŘEČTETE

Ukázky odposlechů,
které zveřejnila
MF DNES
a Česká televize

Když na jaře 2000 přišly problémy se získáním úvěru 1,5 miliardy na akcie IPS u Investiční a Poštovní banky, Langerovi šlo o Sekyruv úspěch.

Mrázek: „Mě už ta sranda stála přes sedm milionů (a úvěr nikde).“

Safranko: „A říkal jsi Sekyrov, aby zavolal léka (Langeru)?“

Mrázek: „Už s ním mluvil. Léčko je z toho skleslý.“

(...)

Sekyra: „Volal mi lékař, ale řekl jsem mu, ať teď nic nedělá, že je teď potřeba zleva (lobbování přes ČSSD).“

Mrázek: „On udělá opravdu hodně, ale teď to chce klid.“

(...)

Sekyra: „Volal Procházka (náměstek IPB), že je proti (úvěru).“

Mrázek: „Jsem to tušil. Léčko mu bude volat.“

Odměna pro Tlustého

František Mrázek v několika odposlechích mluví o odměně pro Vlastimila Tlustého z ODS, který byl v době lobbování ve prospěch Sekyry šéfem rozpočtového výboru. Na starost ho získal Igor Šafranko, Mrázekova pravá ruka.

Mrázek: „Zvažuji, kolik dát Dušanovi s Romanem (bankéřům).“

Safranko: „Myslím, že jim bude stačit 10 či 12 (milionů).“

Mrázek: „A kolik dát Těčku (Tlustému)?“

Safranko: „Sedmičku nebo osmičku (sedm nebo osm milionů). On se snaží.“

Úplatek pro šefa NBÚ

Bývalý sekční šéf NBÚ Vladimír Šiša bral podle policejního ústeckého soudce Jiřího Berky. Ten vydělával na tom, že úmyslně nechával zkrachovat podniky a pak se dostával k jejich velkému majetku. Berkovu gangu šéfoval prokurátor soukromé vysoké školy Vladislav Větrovec.

Šiša: „Jdu na večírek bezpečnostních služeb.“

Větrovec: „Máš připravenou octavii.“

Praha - Začalo to už ráno, když se ve Sněmovně přede dveřmi do parlamentních kuloárů objevila nová parlamentní stráž. Aby omezila pohyb novinářů.

O pár desítek minut později přituhlo mnohem víc. Politici schválili zákon, který je vážným útokem na svobodu slova a v demokratické Evropě nemá obdoby.

Novináři by už podle poslanců nesměli psát o tom, že byl na někoho nasazen policejní odposlech ani zveřejňovat obsah odposlechů. V opačném případě by mohli jít až na pět let do vězení.

V médiích by se tak už například nesměly objevit třeba přepisy odposlechů, které dokumentovaly korupci v českém fotbalu, ale i třeba kontakty zastřeleného bossa podsvětí Františka Mrázka na české politiky.

„Nepředpokládám, že by někdy v budoucnu toto ustanovení bylo přespříliš nadsužováno,“ hájil včera zákon ministr vnitra a místopředseda ODS Ivan Langer, jeden ze 129 poslanců, kteří pro návrh zvedli ruku. A zároveň jeden z politiků, jehož vazby směřují přes podnikatele

le Ludka Sekyru až k Mrázkově, také odposlechy ukázaly.

„Bohužel u části poslanců zvítězila touha zabránit médiím ve zveřejňování informací o nemorálním jednání politiků. Je smutné, když kvůli pohodlí několika politiků, kteří se chovají v rozporu s dobrými mravy, dochází k omezení svobody tisku. Nevím o jiné civilizované zemi, kde by něco podobného platilo,“ komentoval včera výsledek hlasování poslanců šéfredaktor MF DNES Robert Čáslavský.

Jak se rozhodne Klaus?

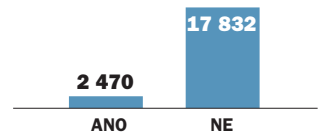
Zákon ještě může zastavit prezident Václav Klaus. Podle svého šéfredáce Ladislava Jakla se prezident ještě nerozhodl, jak se zákonem naloží. „Faktem je, že rozdílný názor parlamentních komor byl v minulosti pro prezidenta jistou informací,“ řekl včera Jakl.

Co prezident udělá, lze jen těžko předvídat. Klaus je na jedné straně zastáncem osobní svobody a ochrana soukromí, na druhé straně odmítá všechny problémy řešit dalšími

Anketa

Co si myslí čtenáři IDNES.cz

Schvaluje zákaz zveřejňování odposlechů v médiích?

Stav k 19. hodině.
Hlasujte dále na www.idnes.cz/odposlechy.

a dalšími zákony. Když Klaus zákon potvrdí, měl by platit od 1. dubna. Ale pro novináře to nebude „april“.

Proti zákonu, který zakazuje zveřejňování odposlechů a omezuje právo informovat o obětech trestných činů, ostře protestuje Syndikát novinářů.

„Pokud zákon začne platit, obrátíme se na Ústavní soud, protože novela trestního řádu považujeme za nepřijatelný zásah do práva na svobodu projevu,“ uvedl syndikát.

Ústavní stížnost, která by mohla zákon zrušit, může podat buď 41 poslanců, nebo 17 senátorů. Před

Ústavní soud se může zákon také dostat tak, že podle něj bude některý novinář odsouzen a svůj spor dotáhne až k Ústavnímu soudu.

Poslanec ČSSD František Bublan, jeden z menšiny poslanců, která pro zákon nezvedla ruku, míní, že zákon by mohl skončit až u Evropského soudu pro lidská práva. „Pokud by řešil otázku svobody slova, mohl by se přiklonit na stranu novinářů,“ řekl MF DNES Bublan.

Noviny by nesměly psát, že byl zastřelen Kočka

Novela trestního řádu, na niž včera kývli poslanci, počítá také s tím, že by už novináři nesměli zveřejňovat ani žádné informace, které by mohly identifikovat oběti vraždy, sexuálního zneužití či přepadení.

Absurditu tohoto ustanovení lze ukázat třeba na tom, že média by už nesměla psát, že byl po křtu knihy Jiřího Paroubka v restauraci v centru Prahy zavražděn Václav Kočka, ale maximálně to, že byl zabit pražský podnikatel.

Původní motivace zákona, který

připravil ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil, byla přitom jiná. Zabránit zveřejňování informací o obětech trestných činů, jimž ještě nebylo osmnáct let. Příkladem je chlapec, který byl v takzvané „kuřimské kauze“ týrán svou matkou.

„Větší citlivost hlavně vůči dětem tady být musí, takže jsem s novelou spokojen,“ řekl lidovecký ministr Cyril Svoboda.

Původní novela se rozrostla, když do ní „náhubek pro novináře“ propašoval poslanec ODS Marek Benda. „Vy si plette soudce lynče a veřejný zájem,“ odmítl včera Benda otázky, zda není správné, aby veřejnost věděla o korupci ve fotbalu či kontaktech politiků vedoucích k mafiánskému bossovi.

Při schvalování zákona namířeno proti novinářům panovala přítom včera ve Sněmovně až dojemná jednota. Pro byli poslanci z ODS, ČSSD, KDU-ČSL i Strany zelených. A jen menšina se zdržela nebo se hlasování vůbec nezúčastnila.

JOSEF KOPECKÝ

s přispěním Václava Dolejšiho a Jana Vaci

Zahraniční média žasnou nad omezením českého tisku

Washington, Brusel (jp) - Český zákon omezující třeba přepisy odposlechů bude nejpřísnější v Evropské unii.

Žasnou nad ním i představitelé mezinárodní novinářské organizace Reportéři bez hranic a Evropské asociace vydavatelů novin. „Při prosazování práv a svobod hrál ve vaší zemi po pádu komunismu velkou roli i tisk.“

Dodatek zákona nyní klade do cesty vážnou překážku médiím, která chtějí pokračovat v investigativní žurnalistice,“ reagoval včera prezident Evropské asociace vydavatelů novin Valdo Lehari.

Připomenul, že nejde o první pokus politiků zasáhnout ve střední Evropě proti tisku. Na Slovensku už schválili normu, která nutí vydavatele tisknout i odpovědi lidí, o

kterých se psalo pravdivě. „Český návrh týkající se odposlechů považujeme za výjimečně tvrdý a sepsaný dost narychlo, bez jakékoli diskuse s novináři,“ míní i Olivier Basille z organizace Reportéři bez hranic.

České žurnalisty tento týden podpořil i jeden z nejznámějších novinářů světa specializujících se na bezpečnost – Bill Gertz, autor knihy „Zrada“ o Billu Clintonovi. „Podporuji vaše úsilí v boji proti příliš tvrdému právu,“ napsal MF DNES Gertz. Připomenul, že ví, o čem je řeč.

„I tady v USA se potýkám s problémy s úřady, které útočí na svobodu slova, i když se o tom třeba tolik neví,“ dodal Gertz, který pracuje v listu Washington Times.

Soudce: Odposlechů se nelze vzdát

Praha - Stíhat novináře za zveřejňování odposlechů je nesmysl. MF DNES to včera řekl bývalý ústavní soudce Vojtěch Cepl. „Pokud novinář někoho zveřejněním odposlechu skutečně poškodí, má se to řešit v občanskoprávním řízení, ne policejním vyšetřováním,“ podotýká Cepl.

Poslanci schválili, že novinářům bude hrozit až pětileté vězení nebo vysoká pokuta už jen za zveřejnění informace, že policie někoho odposlouchávala. Co si o tom myslíte?

Velmi mě to znepokojuje. Z hlediska základní teorie naší ústavy, která je postavena na principu dělby moci, toto rozhodnutí vede k dalšímu posílení exekutivní moci – zejména policie. Tím se mění určitá rovnováha, která je v Česku už beztak porušena. Výkonná moc, která je nyní již dost silná, bude ještě silnější.

Autor změny, poslanec Marek Benda, argumentuje, že zveřejnění odposlechů poškozují práva toho, kdo je na nich zachycen.

Budu trochu teoretický. V angličtině vyšla kniha Limity práva. Kromě jiného se v ní píše o tom, že právem se úplně vše nepostihne. Zároveň jsou tam uvedené dvě metody, jak lze některé věci řešit – buď soudním rozhodnutím, nebo vydáním legislativy. Protože však Marek Benda není vzdělaný právník, což je katastrofa, tento rozdíl necítí.

Nevím úplně, kam míříte.

Problém s odposlechy souvisí s tím, že proti sobě stojí dva rozdílné principy – ochrana soukromí a ochrana společnosti před trestnou činností. Bohužel se ukazuje, že v moderní společnosti jsou neefektivnější kriminalistickým nástrojem právě odposlechy. A my se jich v zápase s kriminalitou vzdát nemůžeme.

Ale jak se má řešit problém mezi principy, o kterých mluvíte?

Myslím, že vyhovující je dnešní stav. Každý případ zveřejnění odposlechů se liší, a měl by tak být posuzován. Pokud se někdo cítí zveřejněním záznamu poškozen, má se obrátit na soud a ten by měl rozhodnout, zda se tak stalo. Primitivové v našem parlamentu bohužel všechno řeší normativně. Myslí si, že se vydá zákon, a tím se to vyřeší.

Lze tedy tu změnu označit za „náhubek pro novináře“?

Pro demokracii je důležité, aby tu existoval svobodný tisk. Určitá kontrola novinářů by existovat měla. Měla by to být ovšem jemná kontrola soudců, ne policistů. **JAN VACA**

Co je v zákoně

Neoprávněné nakládání s osobními údaji – § 178

Trest: Vězení na jeden rok až pět let nebo zákaz činnosti nebo peněžitý trest.

Za co: Pokud v tisku, filmu, rozhlasu nebo televizi neoprávněně sdělí osobní údaje o jiném shromážděné v průběhu trestního řízení.

129 hlasů pro zákon

ODS

W. Bartoš, M. Benda, P. Bohatec, Z. Boháč, P. Bratský, J. Bürgermeister, J. Čepelka, F. Dědík, V. Dlouhý, M. Doktor, T. Dub, R. Fiala, D. Filipi, V. Hink, Z. Horníková, M. Hrbata, P. Hrnčír, R. Chytka, M. Jeník, J. Ježek, L. Ježek, D. Kafka, J. Klas, J. Klein, J. Kochan, M. Krajiček, P. Krill, J. Krupka, I. Langer, F. Laudát, Z. Lhota, L. Libý, Z. Mach, H. Mallotová, V. Mencl, D. Molendová, M. Němcová, Z. Novotný, J. Papež, M. Patera, A. Páralová, D. Petruška, J. Plachý, O. Plašil, J. Pospíšil, Z. Prosek, A. Rádil, D. Rovan, J. Raninec, J. Rybinová, M. Říman, K. Sehoř, F. Sivera, L. Suk, P. Svoboda, D. Šeich, M. Šmíd, V. Šoltys, J. Špika, B. Štaňný, L. Talmanová, P. Tluchoř, M. Topolánek, J. Vidím, V. Vilímec, O. Vojtř, T. Zajíček

ČSSD:

V. Aubrecht, J. Babor, R. Böhnisch, Z. Brzobohatá, K. Černý, J. Čerňanský, P. Červenka, A. Čurdová, K. Dimitrov, Z. Dopitová, J. Fiala, V. Grüner, J. Chalupa, V. Jandák, G. Kalábková, V. Klučka, I. Kočí, K. Kratochvíle, J. Krákora, J. Krátký, P. Kubuš, V. Lesenská, L. Mazuchová, A. Michalík, F. Novosad, I. Ohlidal, H. Orgoníková, B. Petr, P. Ploc, L. Skopal, J. Smýkal, B. Sobotka, M. Soušek, P. Sunkovský, M. Svoboda, L. Šincel, V. Šlajs, K. Šplíchal, J. Tejc, J. Valouch, P. Vanoušek, M. Váňa, M. Vlček, L. Vornáčková, V. Votava, L. Zaorálek, C. Zapletal, L. Zelenková

KDU-ČSL

J. Carbol, J. Hanuš, M. Kalousek, J. Kasal, V. Parkanová, P. Severa, C. Svoboda, M. Šimonovský, M. Šojdrová, L. Šustr

Strana zelených

K. Jacques, P. Rabas

Nezařazení

M. Melčák, E. Snitlíp, P. Wolf

32 poslanců se zdrželo hlasování

KSČM

V. Adam, Z. Rujbrová, M. Bičík, P. Braný, A. Černý, J. Dolejš, V. Exner, V. Filip, M. Grebeníček, S. Grospič, M. Halíková, P. Hojda, K. Konečná, V. Koniček, P. Kováčik, I. Levá, Z. Maršáček, L. Mláček, M. Opálka, V. Snoopke, J. Šenfeld, K. Šidlo, J. Vondruška, M. Vostrá

ČSSD

Z. Jičínský, F. Bublan, R. Dolejš, A. Seda, Z. Petřů

KDU-ČSL

L. Hovorka

Strana zelených

O. Zubová, V. Jakubková

39 poslanců chybělo

ČSSD

V. Bohdalová, J. Látková, M. Mertinová, M. Tesařík, P. Zgarba, M. Urban, S. Křeček, J. Hamáček, Z. Kotouš, J. Paroubek, P. Rafaj, H. Šedivá, R. Kuřa, Z. Škromach, R. Dušek, M. Hašek, D. Rath, R. Martinek

ODS

J. Janeček, P. Nečas, P. Gandalovič, E. Dudnáčková, T. Hasil, V. Tlustý, J. Bauer, P. Pleva, A. Rebiček, J. Polanský, Z. Horníková, P. Suchánek, D. Reisinger, T. Úlehla, J. Schwipel

KSČM

J. Fialová

KDU-ČSL

L. Ambrozek, T. Kvapil

Strana zelených

M. Bursík, O. Liška

Proti zákonu nebyl nikdo